

Här ska bark, kvistar och flis bli förnybar el och fjärrvärme

I gropen vid Värtaverket bygger vi Europas största biobränsleeldade kraftvärmeverk. När anläggningen tas i drift i januari 2016 kommer koldioxidutsläppen i Stockholm minska med 126 000 ton per år. Det motsvarar vad vägtrafiken i Stockholm släpper ut under 1,5 månader. Den samlade klimatnyttan blir ännu större – 650 000 ton minskade koldioxidutsläpp per år.

Läs mer på www.fortum.se/biobransle-vartan

Nya konstverk i Hjorthagen

I boken »Hjorthagen och runtomkring« kan man läsa om Hjorthagens konstnärliga utsmyckning. År 2013 har två nya verk tillkommit. Båda finns i anslutning till Hjorthagens IP.

14 juni 2013 invigdes Elle Klarskov Jørgensens *Light House IO*, en cylinderformad liten byggnad i aluminiumplåt, som står vid idrottsplatsens entré. Skulpturen är randig i färgerna grafitgrå och neonrödrosa. Invändigt är den illgrön. Nattetid är konstverket upplyst inifrån. Inspirationen kommer från tegelgasklockorna. Io är en av Jupiters månar. Konstnären är född 1958 och verkar i Köpenhamn.

Alldeles intill har den nya gångvägen längs idrottsplatsen ner till Norra Djurgårdsstaden fått en konstnärlig utformning. Konstverket heter *Vardagslivets gång* och konstnären heter Gunilla Klingberg (född 1966). Även i tidigare konstverk har hon ibland dekorerat betonggolvet. Konstverket består av upprepade vardagliga tecken, kretslopps-symbol och informationssymboler. Symbolerna är utskurna i svart granit, som gjutits fast i vit betong. Betongblocken är i varierande storlek och form för att följa gångvägens kurvor.

Light House IO med inspirationen i bakgrunden, Ferdinand Bobergs tegelgasklockor.

Vardagslivets gång.

Välkommen på Värtans IK:s

I oktober arrangerade Björg Söderström, Ann-Katrin Angeklint och Sonja Bergström en fest för personer födda 1946–48. Man vände sig till gamla elever i Hjorthagens skola. Överskottet, nästan 3 000 kr, gick till Värtans IK. TACK!

Ganska många hörde av sig och tyckte att det var synd att man var född fel år. Nu har ni och alla andra chansen. Lördag 18 oktober 2014 blir det en stor fest i Fortums Vinterträdgård (nere vid Lidingövägen) med anledning av att Värtans IK 2014 firar sitt 90-årsjubileum. Alla är välkomna: klubbmedlemmar, tidigare och nuvarande Hjorthagsbor och alla ni andra. Ta chansen att trumma ihop gamla grannar, klasskamrater, lagkamrater.

Antalet platser är förstås begränsat. Först till kvarn gäller. Du kan säkra en eller flera platser genom att på en gång sätta in en anmälningsavgift

90-årsfest

på 100 kr per person på Värtans IK:s plusgirokonto 259393-7. Anmälan är bindande och anmälningsavgiften kommer inte att betalas tillbaka. Undantag: om festen blir inställd. Kuvertavgiften är 390 kr per person och anmälningsavgiften gäller som en delbetalning. Ange tydligt »FEST« och namn på den person/de personer som anmälan avser.

E-posta eller skriv ett brev till Mats Rehn och ange din post- eller e-postadress, om du vill få information skickad direkt till dig. Mer information kommer annars i Värta-bladets vårnummer.

Mats Rehn, Nimrodsgatan 19, 115 42 Stockholm
mats.erik.rehn@gmail.com

Välkommen till Hjorthagen

Målsättningen är att det här numret av Värta-
bladet även ska nå de inflyttade i Norra Djurgårds-
staden. Välkomna till Hjorthagen och det som vi har
att bjuda på: en nyrenoverad idrottsplats med tre
konstgräsplaner (invigd 1934), en unik jugend-
kyrka (invigd 1909; arkitekt Carl Bergsten), två
skolor (1902 och 1925), en spikrak bruksgata,
Artemisgatan (lokalt uttal med betoning på andra
stavelens e) med Hjorthagens Medborgarhus/
Folkkulturcentrum, bibliotek och affärer, f.d.
Värtagasverket (1892; arkitekt Ferdinand Boberg),
Värtaverket (1903; arkitekt Ferdinand Boberg) och
förstås den unika funkisstadsdelen Abessinien
(1935–37; arkitekt Hakon Ahlberg).

Läs om allt detta i boken »Hjorthagen och
runtomkring«.

Information om evenemang i Hjorthagen

Det effektivast sättet att få information om viktiga
evenemang i Hjorthagen är att anmäla sig till Mats
Rehns e-postlista *Hjorthagsinfo*. Anmäl dig till
mats.erik.rehn@gmail.com. Hjorthagsinfo skickas
så att ingen annan kan se din adress.

Julgransplundring

Julgransplundringen inträffar söndag 12 januari
kl 14.00 i Kyrksalen bakom Hjorthagskyrkan. Dans
kring granen till levande musik av dragspelaren
Sven Idar, fiskdamm, trollkarlen Max Magico.

Biljetterna för barnen kostar 75 kr. Barnen får
bulle, saft och godispåse. Vuxna, fri entré. Kaffe-
servering och lotteri.

Biljetter betalas vid entrén, men beställs senast
torsdag 9 januari: tel. 08-664 16 45 eller e-post
mats.erik.rehn@gmail.com

Värtans IK arrangerar, med stöd från Engel-
breds församling och ICA Kvantum Värtan.

Boken finns på

**CoopNära &
Aminas tobak**

Kan även beställas av Mats Rehn 08-664 16 45
mats.erik.rehn@gmail.com (porto 60 kr).

Kallelse till årsmöte

Värtans IK:s medlemmar kallas till klubbens
årsmöte 31 mars 2014 kl 19.00. Mötet äger rum i
klubblokalen på Hjorthagens IP och gäller Värtans
IK (huvudstyrelsen), Fotbollssektionen samt
Ungdomssektionen.

Bli medlem i Värtans IK

Som stödjande medlem bidrar du till att göra
Värtans IK starkare. Årsavgiften är 250 kr. Denna
avgift sätts in på Värtans IK:s plusgiro 25 93 93-7.
Ange »ny medlem« när du sätter in beloppet.

VÄRTABLADET ges ut av Värtans IK, två gånger per år. Upplagan är 3 000 exemplar.
Redaktion: Mats Rehn, redaktör och ansvarig; Christer Langseth, form.

Bidrag samt adressändring: Mats Rehn, Nimrods-gatan 19, 115 42 Stockholm, 664 16 45,
mats.erik.rehn@gmail.com

Värtans internetadress: www.vik.a.se

Sedan lång tid påverkas vi i Hjorthagen av stora förändringar runt vår stadsdel och av ett ständigt pågående buller. Det sprängs, pålas och skramlar från tre stora byggarbetsplatser: Norra Djurgårdsstaden, Norra Länken och det nya biokraftvärmeverket. Så kommer det att fortsätta flera år framåt.

En fördel för oss är att Stockholms Stad blivit mer intresserad av Hjorthagens parkmarker. Den blivande, stora befolkningen i Norra Djurgårdsstaden kommer att få glädje av Hjorthagens parkmarker och då duger det inte att det ser ut som det gör just nu.

Man kan inte ha spontantoilett och tärtläger i skogsbacken mellan Lanforsvägen och Norra länken. Man kan inte ha en djungel runt bollplanen i Abessinien – för 25 år sedan fanns en picknickäng mellan bollplanen och Trollhättevägen och en soffa med fri utsikt där Böcklingbacken ansluter till Trollhättevägen. Man kan inte, eller också kan man ha kvar garagen i Älvkarleövägens förlängning och uppe i Duschparken. Det rör sig trots allt om 150 bilar som inte konkurrerar om plats på gatorna.

Onsdag 25 september hade Stockholms stad kallat till ett välbesökt möte i Medborgarhuset/FKC. Mötet hade getts etiketten »tidig dialog« om området mellan Abessinien och stålgasklockorna. Alla var överens om att parkmarkerna ska vårdas. Kanske kan en sträcka av Trollhättevägen schaktas

Mats Krönika

Belägring pågår

bort så att det skapas en förbindelse mellan plaskdammsparken och Abbisplan. Någonstans bör en parklek anläggas, (parklek = bemanad lekpark, vilket för 25 år sedan fanns i anslutning till plaskdammen) kanske vid Abbisplan, kanske där Älvkarleövägens garage nu står.

Hetast blev nog diskussionen om duschparken, dvs parken i Wenströmsvägens och Ahlsellvägens förlängning. Här finns rester av det solbad som staden lät bygga omkring 1950. Duscharna finns kvar, men de två omklädningshusen från 1951 är sedan länge rivna. Närmast gasklockan finns en hundrastgård och dessutom ett antal garage. Dessa vill staden gärna riva, med löfte om ersättningsgarage. Men vad kommer i så fall i stället för garagen? Kunde parkmarken återställas? Nja... Ett chockat möte förstod att staden helst ville bygga bostäder eller åtminstone några radhus.

Hjorthagsbornas ståndpunkt var att Duschparken behövs som grönyta inte minst den dag då kanske 800 människor flyttar in i skyskrapan som lär ersätta den höga stålgasklockan.

I det här numret av Värta- och Skäringsbladet skriver Reidar Wige om hur Hjorthagshöjdens ungar använde Duschparken på höstarna under 1950-talet. Med hjälp av återvunnet byggmaterial från Sankt Eriksmässan skapade ungarna under flera år en egen »mässa«, med lotteristånd, fiskdamm, pilkastning, försäljning av hemgjort godis och kaffebröd med mera. Även jag var med. ■

Duschparken – en skärgårdsspillra att bevara och vårda.

Lisa Langseth

en Hjorthagstjej

att vara stolt över

Till den prestigefyllda filmfestivalen i Toronto i september hade juryn fallit för två svenska filmer, vilka därmed visades upp för den stora och entusiastiska publiken: Lukas Moodysons (han med *Fucking Åmål* och *Lilja 4-ever*) *Vi är bäst* och Lisa Langseths *Hotell*.

Att Lisa Langseth uppmärksammades på det här sättet, noterades säkert av många i Hjorthagen. Lisa (f 1975) är nämligen född och uppvuxen i Hjorthagen. Här gick hon på dagis och i låg- och mellanstadiet. Mamma och pappa bor kvar i samma lägenhet och Lisa är ofta här och hälsar på. Hjorthagen är »hemma« intygar Lisa under vår pratstund.

Klass 1–2 i Hjorthagens skola, 1982–83. Lisa längst fram till vänster.

Filmen *Hotell* togs emot positivt när den hade premiär 4 oktober. DN gav den en 4:a. Förhoppningsvis kan filmen bli lika framgångsrik som Lisas långfilmsdebut *Till det som är vackert* (2010) som belönades med två guldbaggar, bästa manus och bästa kvinnliga huvudroll (Alicia Vikander). Lisa var även nominerad för bästa regi. I båda långfilmerna står Lisa för både manus och regi. Det är hennes filmer helt enkelt.

Innan Lisa fick chansen att skapa långfilm, sysslade hon mest med teater. Genombrottet var enligt Lisa själv pjäsen *Godkänd* (2006), med Noomi Rapace i en viktig roll. Pjäsen spelades både i Göteborg och på Stockholms Stadsteater. En tidigare elev uppsöker sin bildlärare, som gett honom underkänt. Dramat slutar med katastrof för alla inblandade och redan här var begrepp som makt och klass viktiga för Lisa.

På frågan om ett avgörande teater- eller film-intryck svarar Lisa utan en sekunds tvekan, Stig Larssons VD, som hon såg på TV i trettonårsåldern. Ernst Hugo Järegård har huvudrollen och dyker upp som oinbjuden gäst hos en anställd, som i sitt hem förnedras av chefen. Lisa kommer fortfarande ihåg pjäsen i minsta detalj. Även här är begreppen makt och klass viktiga.

Hur kom det sig att Lisa över huvud taget kom på idén att syssla med konstnärlig verksamhet? Lisa tror att det är medfött. Mamma gick på Konstfack som ung och pappa är grafisk formgivare. Tidigt blev hon intresserad av existentiella och politiska frågor, som vad får man göra och vad får man inte göra. I intervjuarens huvud dyker den oförglömliga scenen i *Det som är vackert upp*. Huvudpersonen, den unga underklasstjejen (Alicia Vikander), som fått ett vikariat i receptionen i Göteborgs konserthus och som utnyttjats och spolats av den store dirigenten (Samuel Fröler) begår en chockartad handling. Hon knuffar ut dirigenten genom ett fönster och

han slår ihjäl sig mot stenläggningen.

Får man göra så? Lisa ställer frågan, men ger inte svaret. Det intressanta är att berätta, inte komma med pekpinnar.

Lisa gick på Dramatiska institutet 1999–2002, inriktning teatermanus och det var ju också länge teater som var hennes huvudspår. Efter två långfilmer har det kanske svängt och filmen känns viktigare, åtminstone just nu. Vad är skillnaden

Lisa regiserar Alica Vikander i Hotell.

När man skapar teater, handlar det mer om att bygga något stabilt som kan upprepas gång på gång, kanske i ett halvår. Lisa tycker också att det är mindre pressat att regissera teater. »Har man en dålig dag, får man väl rätta till det nästa dag. Sådant medger inte tids-schemat när man gör film.«

Det är inte alltid så lätt för oss vanliga människor att hänga med i huvudstadens väldiga kulturutbud. Ett tips är att följa Lisa Langseths vidare karriär. Hon kommer säkert att även i fortsättningen skriva och regissera teater och film. Just nu skriver hon på ett nytt långfilmsmanus. Temat är naturligtvis hemligt, till och med för Värta-Bladets läsare. Kanske kan det komma till inspelning under år 2015. Men det är mycket som ska gå i lås, inte minst ska finansärer besluta sig för att ställa upp.

Följ alltså Lisa Langseth i framtiden.

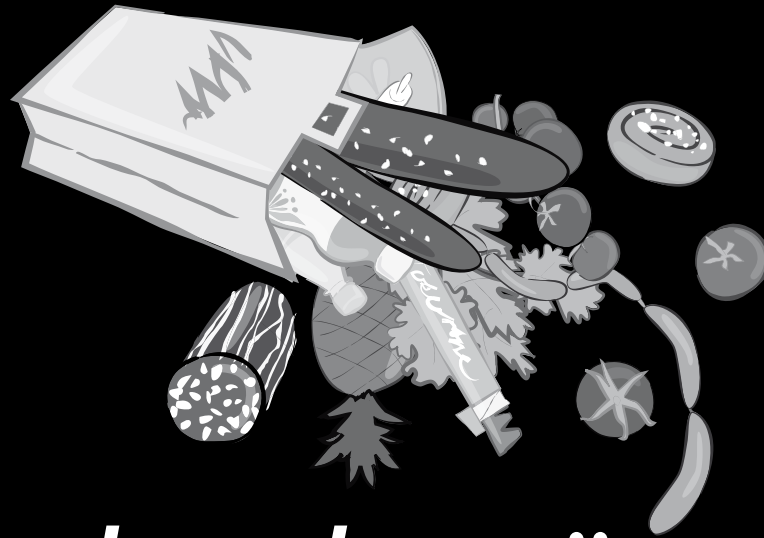
MATS REHN

mellan att regissera film och teater? Lisa anser att filmen är en bredare konstform, som ger mer möjligheter. Det är också både spännande och utmanande svårt med film, att fånga känslan just nu.

p.s. Upptäckte just att en av rollerna i VD, som kanske avgjorde Lisas framtid 1988, spelades av Kicki Bramberg. Denna Dramaten-skådis bor i Hjorthagen! Följ hennes föreställningar också. D.s.

Biografen Sture i oktober 2013.

*Våra kunder gör
en bättre affär!*

**Vill du spara tid?
Med Självscanning
slipper du köerna!**

ICA
KVANTUM

Värtan

Öppet alla dagar 8-22
[ICA.se/kvantumvartan](https://www.ica.se/kvantumvartan)

Svängig säsong för A-laget

Förra säsongen fick Värtans A-lag i fotboll koncentrera sig på nytt kontrakt. I år hade målsättningen höjts och försäsongen såg bra ut med fina träningsmöjligheter i Johan Björkmans hall (tältet på Hjorthagens IP). Den nye ledaren Svante Andersson och trotjänaren Tuomo Viitanen hade all anledning att vara optimistiska.

Seriespelet i division 4 Mellersta började dock illa med tre förluster med målskillnaden 0-4. Men så vände det med sex raka vinster och Värtan såg ut att kunna hänga på i toppstriden. Fyra oav-

Värtans målskyttar	
Peter Sjöde	16
Johan Axhamre	13
Maximilian Adlercreutz	9
Victor Bergström	7
Bobo Bola	4
Nestor Morales	4
Fabian Wahlberg	4
Charles Isimene	3
Magnus Klingspor	3
Isper Igualikinya	2
Fredrik Sandell	1
Pontus Esbo	1
Självsmål	1

gjorda matcher i rad därefter kostade dock många poäng. Särskilt onödigt var 3-3 mot IFK Lidingö i en match som Värtan ledde med 3-0.

Värtan började vinna igen och hade chansen att bli tvåa och därmed få kvalspela om en plats i div 3. Rullgardinen gick dock ned i näst sista matchen då

Några spelare som inte är med på lagbilden på baksidan: Fabian Wahlberg, Joel Brännström, Maximilian Adlercreutz, och Nestor Morales.

Värtan ganska onödigt förlorade hemma mot Vasasällskapet med 2-1.

Som helhet en svängig säsong, där Värtan ofta spelade en mycket sevärd fotboll och gjorde massor av mål. En strong insats var att spela 2-2 borta mot suveräna serievinnarna Järla.

Herrar 4 Mellersta							
Järla IF FK	22	17	2	3	76-19	57	53
Blue Hill KF	22	13	4	5	41-26	15	43
FC Andrea Doria	22	12	5	5	60-27	33	41
Bagarmossen Kärrtorp BK	22	11	5	6	65-38	27	38
Värtans IK	22	10	5	7	68-32	36	35
Mälarhöjdens IK	22	11	2	9	46-43	3	35
IFK Lidingö FK	22	10	3	9	49-35	14	33
FC Krukan	22	10	3	9	41-37	4	33
Vasasällskapet FK	22	9	4	9	61-40	21	31
Djurgårdsbrunn FC	22	4	3	15	22-55	-33	15
Råsunda IS	22	3	0	19	16-119	-103	9
Reymersholms IK	22	2	2	18	33-113	-80	8

Allt i allo Tuomo Viitanen i Värtans materialrum/tvättstuga på Hjorthagens IP.

T - JÄRLAN

Vi följer Helge och några medlemmar i hans familj från 1902 fram till 2008.

DETTA HAR HÄNT: Helge får anställning på Värtaverkets bygge 1902. Han blir kvar på Värtaverket och i Hjorthagen. 1910 flyttar Helge, hustrun Elin och deras tre barn in i Gula husen. Helge blir förrådsbas och flyttar 1935 till Untravägen med Elin. Dottern Vera bosätter sig på Motalavägen och förblir ogift. Sönerna Uno och Gunnar är gifta och har barn. Av barnbarnen står Unos son Jerry Helge närmast. Jerry bor i Torsvik på Lidingö och hälsar ofta på hos farmor och farfar. Helge pensioneras 1952 och avlider 1961.

När Vera avlider 1992 ärver Jerrys 20-åriga dotter Jenny lägenheten på Motalavägen. Sexton år senare bor Jenny kvar i lägenheten med sin sambo Thomas. De har en fem månader gammal son.

■ Du kan kostnadsfritt få hela romanen digitalt om du e-postar Mats Rehn, mats.erik.rehn@gmail.com

Helge

av Mats Rehn

KAPITEL 11 ; Gasaremsan (2008)

Lätt bakåtlutad bromsade Jenny barnvagnen nerför Böcklingbacken. Den bleka oktober-solen förmådde inte nämnvärt värma den klara luften. Mitt i backen smårann det från den eviga vattenläckan. Lille Helge hade redan somnat i vagnen. Mitt i backen mötte de Rune Monthan som var ute med dvärgcollien Alfa. Rune strök av sig kepsen och hälsade artigt. Jenny hade lärt känna Rune vid grönsaksdisken i COOP-affären, där Jenny hjälpt honom att läsa bästföredatomet på osten. Därefter brukade de småprata, när de möttes. Så gammeldags att hälsa genom att ta av huvudbonaden.

Jenny passerade tunnelbygget, där Ditzingers en gång legat. Det hela hade något att göra med att kraftledningen äntligen skulle tas bort och läggas

Service-tunneln från Storängskroken in under Abbisparken byggs, för att kraftledningen över bland annat Motalaparken ska kunna läggas i tunnel under Hjorthagen.

under Hjorthagen. Just nu gick kraftledningen rätt över lekparken utanför deras hus vid Motalavägen och det kändes inget vidare trevligt.

Jenny var glad över sin barnledighet. Hon hade hunnit bli 36 år och hon kände att hon behövde en paus från lärarjobbet på Gärdesskolan. Hon sköt barnvagnen uppför rampen mot PrisXtra, och passerade ständaktigt bakelsedisken. Det var bankomaten som var hennes mål. Hon knappade in 700 kr och vaggade lätt på vagnen för att Helge inte skulle vakna. Helge var kanske inget modenamn, men de gamla namnen kom tillbaka och Helge var dessutom gammelfarfars namn.

Hon vaknade upp ur sina tankar, när hon befann sig i jämnhöjd med den plats där Tumbas golftält länge låg. Som vanligt vek de av mot höger och följde gång- och cykelvägen mellan gasverkstomten och Husarviken. Där borta på andra sidan viken skulle kraftledningen ner under jord. Jenny kände förstås även till de storstilade byggplanerna för gasverkstomten. 5 000 lägenheter i sjuvåningshus! Hon hade sett modeller och skisser, men för det mesta var husen så grovt utförda i frigolit, att fantasin inte fick någon riktig näring. De kom nu fram till den långa betongmuren mot den blivande byggarbetsplatsen. Jo texten fanns kvar: »Gasaremsan«. Hon gillade även den fyndiga texten »Recykling« formad av cykelslangar. Jenny hoppades att de om några år skulle kunna flytta in i en större lägenhet här nere. För inte kunde det väl vara så illa att paniken just nu på finansmarknaden skulle bli bestående. Tänk om byggplanerna bara stannade av! Inte kunde det väl gå så illa. Fast hyrorna här nere skulle förstås bli saftiga.

Muren vid Husarviken mot Norra Djurgårdsstadens byggarbetsplats. Cykelslangar bildar ordet Recykling.

Jenny var en optimistisk natur och förmodade att tiderna så småningom skulle bli bättre. Nog skulle hon, Thomas och Helge behöva få lite mer yta. Om Helge fick ett syskon var det i alla fall helt nödvändigt. Men stämningen därhemma var inte precis på topp och om det sprack med Thomas skulle tvåan på Motalavägen räcka gott för henne och Helge. Jenny önskade att Thomas tog sig mer tid med Helge. »Han är ju så liten. Jag får komma igen sedan, när han åtminstone känner igen mig.« Jenny visste inte riktigt hur hon skulle svara, för det var ju sant att Helge ännu inte riktigt verkade känna igen sin pappa. Helge var ju bara fem månader. Men vem vet vad som ändå händer inom en liten människa?

Jenny var nu framme vid värmepumpen vid Lidingöbroarna. Det var ganska glest med bilar på infartsparkeringen. Det var lördag förmiddag. De vände och gick samma väg tillbaka, för att undvika Lidingövägen. I höjd med den plats, där Hundstallet nyligen legat, slog Helge upp sina blå ögon. Jenny lutade sig över honom: »Nu går vi hem och väcker pappa«,

Just innan de nådde fram till Böcklingbacken gick de mellan arbetarfuttar i två plan. En jobbare gick nerför trappan med en kaffemugg i handen. Jobbade man även på lördagar med tunneln? »Här låg det ett böcklingrökeri förr i tiden«, berättade Jenny för Helge, som storögt iakttog henne. De stretade uppför Böcklingbacken, som var omgiven av tätväxande sly. Det var knappt att man kunde skymta den lilla bollplanen där borta till höger.

Utanför porten på Motalavägen stod granens mörkblå SAAB. På biltaket satt som vanligt den randiga katten. Jenny lyfte Helge ur vagnen: »Titta Tigris«, sa hon och pekade på katten. Med en hand baxade hon in vagnen genom porten och nerför halvtrappan till källarförråden. Här fanns en liten plats för vagnen. Undrar hur man gjorde förr, när var och varannan familj hade småbarn, hann Jenny tänka innan Helge började smågnälla. Helge var just nu trappuppgångens enda barn. Efter nästa sommar skulle han börja på dagis uppe i gamla Hjorthagen. Måtte bara skolan finnas kvar när det blev dags för Helge, men det var många år dit. Vem kunde veta något om hur det såg ut i Hjorthagen 2014? Det enda som kändes säkert var att kraftledningen skulle vara borta och att gasverket skulle vara nedlagt.

När Jenny öppnade dörren till lägenheten kunde hon känna doften av såpa. Tänk att Thomas i alla fall skurat köksgolvet. Hade farfarsfar Helge utfört sådant fruntimmersarbete? Knappast.

Hennes blick sökte sig till fotot på farfarsfar i hallen. Tänk om han inte hade fått jobbet på elverkets bygge 1902. Och tänk om inte storebror Anton råkat hamna på gasverkets bygge tio år tidigare. Då hade förstås farfarsfar knappast fått idén att söka sig till Hjorthagen. Det var på sätt och vis Antons förtjänst att lille Helge lärt känna katten Tigris och nästa sommar säkert skulle leka i plaskdammen på andra sidan gatan. Kanske Anton skulle vara ett bra namn om Helge fick en lillebror?

SLUT

Personerna i *Helge* är påhittade, men detaljer har ofta sin motsvarighet i verkligheten.

Följande huvudpersoner figurerar:

Anton (1875–1934) – äldre bror till Helge
– anställd på Värtagasverket

Karin (1876–1941) – Antons hustru – sömmerska
Helge (1884–1961) – anställd på Värtaverket

Elin (1886–1970) – Helges hustru
– strykerska, senare sömmerska

Vera (1915–92) – Helges och Elins yngsta barn

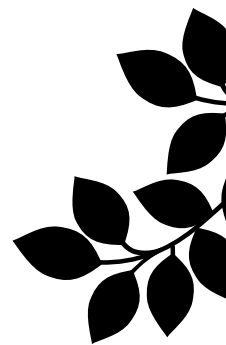
Jerry (f. 1938) – sonson till Helge och Elin

Jenny (f. 1972) – dotter till Jerry
– ärver Veras lägenhet i Hjorthagen

Helge (f. 2008) – Jennys son

AG14

SkandiaMäklarna

2014 ÖPPNAR VI PÅ SKANDIAMÄKLARNA HJORTHAGEN
UPP DÖRRARNA FÖR ER TILL VÅRA NYRENOVERADE
LOKALER PÅ ARTEMISGATAN 14.

HÅLL UTKIK UNDER ÅRET EFTER ATTRAKTIVA ERBJUDANDEN.
VÄLKOMMEN IN OCH PRATA BOSTAD MED OSS
- ER ENDA LOKALA HJORTHAGSMÄKLARE!

Går du i säljtankar, kontakta oss.
Vi kan Hjorthagen, vi finns i Hjorthagen.

Besök oss gärna på [facebook.com/skandiamaklarnaostermalm](https://www.facebook.com/skandiamaklarnaostermalm)

SkandiaMäklarna

HJORTHAGEN/ÖSTERMÄLM
ARTEMISGATAN 14, 08-509 069 60, HJORTHAGEN@SKANDIAMAKLARNASE

Post, röka, snus, tidningar,
godis, SL-kuponger...

Aminas **TOBAK**

Artemisgatan 16, tel 14 23 10

mån-fre	8-19
lör	10-15
sön	10-14

TROLLKARL

Max Magico

Stockholms bästa familjetrollare
och barnens favorit!

www.trollkarl.nu

LEX INKASSO erbjuder en kedja av personliga Credit Management-tjänster. ¶ Vi fungerar som ditt kunniga bollplank inom kredit-riskhantering. ¶ Vi vårdar dina kundrelationer men satsar på snabbhet och effektivitet när det gäller dina fordringar. ¶

LEX INKASSO

BOX 1714, 183 17 TÄBY
TELEFON 08-544 432 40 TELEFAX 08-544 432 45
E-POST info@lexinkasso.se

**ALLMÄNNA FLYTT
& EXPRESS AB**

Artemisgatan 47 ☎ 08-664 2809

Packning

Flyttning

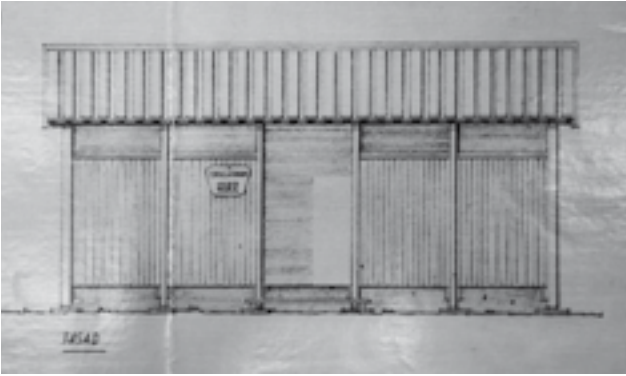
Städning

Artemisgatan 47 ☎ 08-664 2809

**ALLMÄNNA FLYTT
& EXPRESS AB**

Omlädningshus (Stadsarkivet).

FOTNOT. Duschparken fick sitt namn då Idrottsstyrelsen 1950 öppnade ett solbad på platsen. Badet består av en rund cementplatta med sex duschar. 1951 byggdes ett toalettus och två ganska stora omlädningsbyggnader, en för damer (ca 16 kvm) och en för herrar (ca 21 kvm), samt ett litet personalhus. Garagelängorna är från 1964 och då var solbadets byggnader borta. Duschparken har förblivit obebyggd på grund av säkerhetsavståndet till Gasverket.

Cementplattan med de sex duscherna finns kvar. Ganska nyligen var en av duscherna i bruk, men inte längre.

Dikt av Reidar Wige

Omflutet berg

Här gick vattnet, här omflöt det.
Här: upp mot de istida berghällarna.
Och någonstans i förlängningen
kanske någon mycket liten hamn, en
anlöpningsplats för mycket små vattenfarkoster
lagts här eller vid andra vassruggar? – Vid
järnvägsövergången, tillägsskyltad: Trallspår.

Spåret: mellan den stora hamnen
och kolgasverket.

Vassruggarna härstammande
– och den stora upplöpan, naturpassagen –
från en tid innan partiet här
blev en stor ängsbotten!

Här omflöts hela berget.
Ännu inte riktigt namngivet.
Steg upp ur vattnet
och bildade i det inre av en arkipelag
en fredlig fortifikation.

.....

RED:S FÖRKLARING för den som inte har
lokalkännedom. Dikten handlar om den svunna
tid då det blivande Hjorthagen ännu var en
skärgårdsö. Än i dag kan man se de sista resterna
av vassruggar mellan Norra Djurgårdsstadens
andra etapp (Storängskroken) och Abessiniens
nedersta delar. Här fanns tills för några år sedan
fortfarande ett järnvägsspår in mot gasverket.

Jompa minns

Så sitter vi ännu en gång hemma hos Jompa Eriksson på Hornsbruksgatan. Ämnet den här gången är sorgligt. Vi pratar om Lars Broström, som gick bort 4 augusti 2013. För ett år sedan, oktober 2012, var han med i sin djurgårdströja, när det nya Hjorthagens IP med dess tre konstgräsplaner invigdes. Lasse Broström var den tredje värtaspelaren (efter Berndt Ivegren och Jompa), som gick till Djurgården och ända in i svenska landslaget.

Vi pratar först om Lars Broströms smeknamn. I Värtan kallades han Elgus. Lars Gunnar blev LG med ett -us på slutet. I Djurgården kallades Lasse alltid för Broarn. I den här texten används båda namnen.

Elgus föddes 1931 på Söder, men växte upp i Hjorthagen på Dianavägen (Långkorven). Den kraftfulle, storväxte grabben började förstås idrotta i Värtans IK. Han var den borne försvarsspelaren, vänsterfotad och osedvanligt bra huvudspelare. Bollbegåvning fanns och tillsammans med Jompa vann han som grabb 1947 dubbeln i ungdomsgårdsmästerskapet i pingis. Elgus var vänsterhänt och Jompa högerhänt. De komplet-

terade på så sätt varandra och fick till och med åka till Göteborg och spela.

Eftersom Jompa är två år äldre än Elgus spelade de inte så ofta samtidigt i Värtans A-lag. Däremot spelade Jompa och Elgus en hel del bandy och hockey tillsammans i Värtans färger.

Lars Broström

Jompa gick till Djurgården 1951 och ungefär då började Elgus spela vänsterback eller centerhalv i Värtans A-lag. Storklubbarna fick med tiden upp ögonen för Värtans duktige försvarsspelare och länge lutade det åt att Elgus, precis som LÅE (Lars-Åke Eriksson) skulle gå till Hammarby. Då ingrep Jompa, fick en DIF-trunk packad, gick upp till Elgus, som då bodde i Färghandelskåken på Artemisgatan (mittemot nuvarande biblioteket) och beordrade honom att följa med till Djurgårdens nästa träning. Så gick det till, när Elgus blev djurgårdare, enligt Jompa.

De spelade tillsammans i DIF i fem år och så vitt Jompa minns var kompisen sällan eller aldrig skadad. Jompa minns honom som snabb, brytsäker, stenhård men alltid juste. Trots sin längd, 190 cm och matchvikt, 90 kg var Elgus snabb i steget. »Själv var jag en träningsprodukt«, påpekar Jompa, »men Elgus var en naturbegåvning«. Som människa var Elgus glad och positiv.

Om Elgus fick några pengar för övergången? Jompa vet inte. Allt sådant hölls hemligt, eftersom amatörbestämmelserna var så stränga. Själv fick Jompa en körkortsutbildning värd 480 kr, när han ersatte Hasse Jeppson som center i Djurgården. Jeppson lär ha fått 260 000 för sin övergång till italienska Atalanta.

Elgus kallades som sagt i DIF Broarn och debuterade 1956 mot IFK Malmö. Det blev fram till 1963 110 allsvenska matcher, men märkligt nog inte ett enda mål. Nickstarka försvarsspelare brukar ju annars kunna skalla in ett och annat hörnmål.

Mats, Broarn och Jompa vid invigningen av nya Hjorthagens IP i oktober 2012.

John »Jompa« Eriksson, född 1929, fostrad i Värtans IK, bronsmedaljör i Östsvenskan för VIK 1949–50 innan det blev Djurgårdens IF; två gånger svensk mästare i fotboll för DIF; tio landskamper; specialiteter för centern »Jompa«: huvudspelet och kämpaglöden.

1958 var Broarn länge nära en plats i det svenska VM-laget, men hamnade till sist utanför. Själv brukade Broarn påpeka att att han kåkade sig ur VM-truppen. Han ansågs alltför matfrisk på träningslägret. Det blev dock tre A-landskamper och sex B-landskamper. Höjdpunkten i karriären var när Broarns och Jompas Djurgården blev svenska mästare 1959. Efter 1963 varvade Broarn ner med spel i IFK Stockholm.

Broarn spelade även allsvensk bandy:

fyra säsonger i Djurgården och en i IFK Stockholm.

Två episoder som Jompa särskilt minns. Först Richard Widmark-grejen.

Några Hjorthagsskillar Elgus, Jompa, Ankan, Blomman med flera hade varit på Nalen. På hemvägen sent på natten passerades biografen Rigoletto på Kungsgatan. Utanför bion fanns den berömda filmhjälten Widmark i hård kartong i naturlig storlek. Elgus tog Widmark under armen och Jompa betonar att Elgus fick betala även för Richard, när de tog tricken (10:ans spårvagn) mot Hjorthagen.

Broarn och Jompa i närbild.

Djurgården blev svenska mästare 1959. Fr. v. Tumba, Jompa och Broarn.

Minne två. Turné i Mellanamerika. Jompa och Broarn skulle ut och äta. Jompa hade stor respekt för kompisens kunskaper i engelska. Jompa framförde tydligt att han inte ville ha fisk. Broarn beställde och det blev fisk i alla fall.

I det civila började Lasse Broström som transportförmedlare på Nyman & Schultz nere i Värtahamnen. Därefter hade han under trettio år en egen transportförmedlingsfirma, LBT transport. Lasse var gift två gånger. Med Kerstin fick han barnen Lena, Lars, Jonas och Nilla. Med Judith fick han barnen Mia, Charlie och Robin. Lasse Broström blev 82 år gammal.

JOMPA ERIKSSON OCH MATS REHN

Thai & Sushi

Ropsten

Thai Food & Sushi

Take away

08-664 64 40

Vi finns på bussterminalen vid Ropsten

Gott nytt 2014!

ÖNSKAR ÖSTERMALMS STADSDELSFÖRVALTNING

Tiderna förändras... Spontanbacken vid Fiskartorpet, 1960-tal. Snöhögarna döljer gasverkets kolhögar som då låg längs Husarviken. 1972 slutade man med kolhantering och övergick till lättbensin tills man avvecklade produktionen 2011. Nu planeras museum, scenkonst, kaféer, skola och förskola i gasverksområdet. Foto från Mats Rehns arkiv

Tack alla ni som bidragit med idéer och synpunkter för att utveckla Hjorthagen och Norra Djurgårdsstaden! Seminarieriet i Folkkulturcentrum, odlingslådorna i Norra 1 och medborgardialogen kring upprustningen av Natur- och kulturstigen är några exempel på vad vi tillsammans åstadkommit under året som gått. Dessutom bidrog Jim, 5 år, med det vinnande namnförslaget på den nya lekplatsen vid Högviltskatan: Ekorrparken!

Nu tar vi sikte på 2014. På agendan står bland annat inflyttning i "Västra", öppnande av förskolorna Villa Ekbacken och Rødeken, upprustning av Hjorthagsparken och en fortsättning på de uppskattade seminarierna.

Häng med på vad som händer

På www.stockholm.se/ostermalm/nds hittar du information om förskola, parker och annan kommunal service som Östermalms stadsdelsförvaltning ansvarar för i Norra Djurgårdsstaden. Här kan du även enkelt börja prenumerera på det nyhetsbrev som vi ger ut i samarbete med Exploateringskontoret.

Stockholms
stad

www.stockholm.se/ostermalm/nds

Restaurang Bambina

Artemisgatan 18 Telefon 664 55 07 Öppet: vardag 10-22, lör-sön 11-22

ÄT HOS OSS – ELLER TA MED

Pizzor Husmanskost Sallader
Dagens tips À la Carte

Dagens serveras 10-14

FULLSTÄNDIGA RÄTTIGHETER

coop

nära

MÅN-FRE 7-21

LÖR-SÖN 9-21

**Tack för att du handlar på
hemmaplan!**

Du har väl inte missat vårt fantastiska service- och tjänsteutbud?

Frimärksombud • Värdeavi (Bankgirot, Plusgirot, Nordea, Swedbank) • Uttag av kontanter vid köp (i mån av kontanter)
Samt mobilsurf och refill till Telia, Comviq, Tele2, Telenor, 3, Glocalnet, Tango, Lyca, Halebop, Coop mobil, Parlino

ROPSTEN uppgång Hjorthagen • Artemisgatan 17 • 010-741 80 70

Björn Nieminen i rekordtagen

Bowlingsäsongen avslutas i april och vi hann aldrig i vårnumret berätta hur det till sist gick. Värtan vann sin grupp i div 3 Östra Svealand och fick chansen att kvalspela om en plats i div 2. Först ställdes Värtan mot Sigma (från Upplands Väsby) i neutral hall i Jakobsberg. Värtan spelade mycket bra, men förlorade till sist den jämna kampen med 8-12, 8-12. Mer om dessa matcher senare.

Tack vare att Värtan vunnit sin grupp blev det en chans till. Helgen efter blev det därför kval mot div 2-laget Hagalund i Rinkeby. Det blev en segsliten historia. Värtan vann första matchen med 12-8. I den direkt följande andra matchen var Värtan chanslöst och förlorade solklart med 2-12. Den fjärde serien behövde inte ens spelas. Lagen hade nu vunnit varsin match och allt skulle avgöras i en tredje match i en enda serie. Värtan lyckades vinna med 3-2 och tog därmed steget upp i div 2.

Men åter till den första matchen mot Sigma. Här visade Björn Nieminen en nästan osannolik formtopp och raderade ut de flesta av Värtans

Tre generationer Nieminen i Enköping: Pekka, Björn och Noah.

klubbrekord. I de båda matcherna noterade Björn 986 och 866. Detta resulterade i nya klubbrekord på: 3 serier (739), 4 serier 986, 5 serier 1211, 6 serier 1447, 7 serier 1663 och 8 serier 1852.

Välkommen att börja spela bowling i Värtans IK, som har Lidingöhallen som hemvist.

MATS REHN, mats.erik.rehn@gmail.com

Vi har plats för fler nöjda kunder

Hos oss hittar du ett komplett utbud av banktjänster, både för privatpersoner och för företag. Du kan räkna med snabba svar och ett personligt engagemang från kompetenta rådgivare.

Vad saknar du i dag?

Välkommen in eller kontakta oss för att boka ett möte på 08-701 80 20 eller vartavagen@handelsbanken.se

Varmt välkommen till oss på Värtavägen 69.

Anna Gustafsson, Kontorschef

handelsbanken.se/vartavagen

Handelsbanken

Tack för årets Värtagiv

Stort tack till alla som deltog i Värtagiven 2013 och skänkte 10 kr per mål som A-laget gjorde i seriematcherna:

Rolf Rudin	Jan Olson
Börje Forsberg	Bo Sundholm
Inge Lindström	Jan Eric Carlsson
Kurt Werner	Bengt Berg
Leif och Titti Andersson	Mats Rehn
Thomas Nilsson	Hans Lindgren
Totte Hettman	Leif Hultqvist
Anders Jansson	Leif Wahlström
Bengt Sundholm	Roger Mellin
Peter Arghe	Folke Jansson
Lars Johansson	Emil Andersson
Beng Sparrelid	Agne Bergström
Lars Lundh	Lennart Lindholm
Jan Johansson	Olle Palmén

Värtastödet 2013

Värtastödet har en lång tradition. Idéen är enkel. Du som vill stödja Värtans IKs verksamhet sätter in ett valfritt belopp på klubbens plusgirokonto 25 93 93-7. Varje bidragsgivare tackas i nästa nummer av Värtabladet. Många känner att införandet av namnet fungerar som en hälsning till grannar, vänner och bekanta. Många återfår på så sätt kontakt med varandra.

Gör inbetalningen senast sista februari 2013. Skriv ditt namn tydligt på talongen, så att vi kan tacka dig på avsett vis.

MATS REHN, ordf
JENNY ANDERSSON, kassör
JAN OLSON, sekreterare
INGE LINDSTRÖM, ledamot
ANN-KATRIN ANGEKLINT, ledamot

Från Värtalotteriets slutdragning 4 juni 2013 i skolans matsal. Monica Pettersson och Ann-Katrin Angeklint, vilka håller i det anrika lotteriet.

Värtastödet 2012 *komplettering*

På grund av ett tekniskt fel hade ett antal plusgirobesked inte blivit registrerade i samband med vårnumret 2012. Vi får därför sent omsider tacka följande:

Anneli och Thomas Nilsson	Mia Vesterlund	Kurt Werner
Inger Nilsson	Björg Söderström	Berndt Karlsson
Berit Nyberg	Hans och Peggy Strand	Hans Asplund
Barbro Eriksson	Torbjörn Rexhammar	Gösta Lindén
Dahlén	Ann Marie Gunnard	Sonja Bergström
		Hans Hedlund

Tack vare dessa personers bidrag uppgick Värtastödet 2012 till totalt 25 850 kr

Dessutom har ett antal personer satt in pengar på Värtastödet under våren. Ganska ofta i samband med att man betalat medlemsavgiften med råge:

Anders Rexhammar	Ingvar Larsson	Lars Carnerud
Åke Stenberg	Rolf Jonsson	Marie Andersson
Börje Söderström	Bertil Pettersson	Åke Grahn
Margot Stenström	Greger Bylund	Överskott från fest
Gull Britt Eklund	Bengt och Monica Pettersson	för 46-or, 47-or och 48-or
Jesper Hagström	Inge Lindström	P-O Wahlberg
Anders Cronvall	Agneta Müller	Björn Nihlén
Kerstin Sköldborg	Hans Asplund	H-E Holmström
Toivo Blixt	Annica Klefelt	
Sven Erik Hedin	Lisbeth Andersson	
Marianne Carter Andersson	anonym	

Summa: 8 180 kr. Totalt gav alltså Värtastödet 2012 imponerande 34 030 kr. TACK!

Vårtadagen

Ungdomssektionen genomförde sin traditionella Vårtadag 1 september på Hjorthagens IP. Stor familjedag i strålande väder. ICA Kvantum Värmland sponsrade, så att ingen behövde vara hungrig.

Sprängningsarbeten för tunnlar till nya biokraftvärmeverket

Bygget av ett nytt fliseldat kraftvärmeverk i Värtan pågår för fullt. Bränslet ska fraktas från Energihamnen till anläggningen i Värtaverket på transportband i underjordiska tunnlar. Fram till sommaren 2014 spränger vi under jord tre gånger per vardag klockan 7, 9, 11, 14, 16.10, 18.30 eller 21.30. Varje sprängning tar bara några sekunder och kan märkas som vibrationer och buller. Vi har besiktigt fastigheter inom 100 meters radie från sprängningsområdena.

Du kan anmäla/avanmäla dig till vår kostnadsfria telefonservice för att förvarnas om sprängningarna. Mejla ditt telefonnummer till kundservice.varme@fortum.com eller ring kundservice tel 020-46 00 00.

Vid frågor om våra byggnadsarbeten i Värtan och Energihamnen ring direktnummer 0725-57 57 00. Uppdaterad information finns på www.fortum.se/biobransle-vartan

Värtans IK 2013

Bilden är tagen på Stockholms Stadion 26 augusti 2013 inför en seriematch i division 4. Av hävd spelar Värtans IK en höstmatch på Stadion.

Övre raden från vänster: Bobo Bola, Andreas Friman, Stefan Eriksson, Fredrik Sandell, Peter Sjöde, Isper Igualikinya, Oskar Andersson, Johan Axhamre, Pontus Esbo, Svante Andersson. **Nedre från vänster:** Richard Wester, Adam Graffman, Viktor Bergström, Tomas Eftrem, Tobias Bergenwall, Magnus Klingspor, Ante Ukalovic.